

I väntan på den slutliga domen

Men hur är det med de människor som avlider? När de tagit sina sista andetag här på jorden var hamnar de då? Hamnar de på samma plats den rike mannen och Lasarus traditionellt anses befinna sig (se under *Den rike mannen och Lasarus*)? Eller är det kanske så att de troende stiger direkt upp till Gud i himlen? Även om åsikterna är delade bland de troende var människor tar vägen efter dödsögonblicket, är ändå majoriteten av dem övertygade om att dessa går vidare till en plats där ett tillstånd av fullt medvetande råder. Åtskilliga texter i både Gamla och Nya testamentet talar dock för den raka motsatsen:

*“Som vattnet försvinner ur sjön och en flod sinar och torkar ut, så **lägger sig människan och står ej upp igen**. Först när inte himlen mer finns, **vaknar hon och reser sig från sin sömn**.”¹*

*“De som lever vet att de måste dö, men **de döda vet ingenting** och de får ingen lön mer, ty minnet av dem är glömt ... Ty i graven [sheol] dit du går **kan man inte verka eller tänka**, och där finns **ingen kunskap eller vishet**.”²*

*“De många **som sover i mullen skall vakna**, några till evigt liv, andra till förakt och evig skam ... **Sedan du (Daniel) har vilat skall du uppstå till din del vid dagarnas ände**.”³*

*“Men nu har Kristus uppstått från de döda som förstlingen av **de insomnade** ... Liksom i Adam alla dör, så skall också i Kristus **alla göras levande**. Men var och en i sin ordning: Kristus som förstlingen och sedan, **vid hans ankomst, de som tillhör honom**.”⁴*

*“Bröder, vi vill att ni skall veta hur det förhåller sig med **dem som har insomnat** ... vi som lever och är kvar till Herrens ankomst skall alls inte komma före **de insomnade** ... först skall de som dött i Kristus Jesus **uppstå**. Därefter skall vi som lever och är kvar ryckas upp bland moln tillsammans med dem för att möta Herren i rymden. Och så skall vi alltid vara hos Herren. Trösta därför varandra med dessa ord.”⁵*

(Job. 3:11-19; 17:13-14; Ps. 6:5-6; 30:10; 88:11-13; 115:17-18; Apg. 7:60; 13:36-37).

Ord som “sömn”, “sover”, “vakna” och “insomnat” illustrerar tydligt vilket tillstånd de döda befinner sig i, nämligen i ett icke medvetet tillstånd. Var det inte detta tillstånd Jesus syftade på när han talade till sina lärjungar om sin vän Lasarus: “*Vår vän Lasarus **sover**, men jag går för att väcka honom*” (Joh. 11:11)? Jesus sade inte att han skulle hämta tillbaka Lasarus från en plats av fullt medvetande, utan att han skulle väcka honom från hans sömn (synonymt med död). Liksom en människa inte har något medvetande när hon sover sin nattliga sömn, har inte heller de som insomnat efter jordelivet något medvetande. När det står att “*de många som sover i mullen skall*

---

¹ Job. 14:11-12

² Pred. 9:5, 10

³ Dan. 12:2, 13

⁴ 1 Kor. 15:20-23

⁵ 1 Tess. 4:13-18

vakna, några till evigt liv, andra till förakt och evig skam”, innebär det att både goda och onda befinner sig i detta sovande tillstånd. Ett citat av reformatorn Martin Luther från boken *Works of Luther* visar på samma uppfattning:

*“But we Christians, who have been redeemed from all this through the precious blood of God's Son, should train and accustom ourselves in faith to despise death and **regard it as a deep, strong, sweet sleep**; to consider the coffin as nothing other than our Lord Jesus' bosom or Paradise, the grave as nothing other than **a soft couch of ease or rest**. As verily, before God, it truly is just this; for he testifies, John 11:11; Lazarus, our friend **sleeps**; Matthew 9:24: The maiden is not dead, she **sleeps**.”⁶*

Prästen och teologen E. W. Bullinger (1837-1913) har i sin artikel *The Rich Man and Lazarus: An Intermediate State?* gett sin förståelse av de insomnades tillstånd:

*“If He [Jesus] uses the word ‘sleep’ of death, it is because **sleep illustrates to us what the condition of death is like**. If Tradition be the truth, He ought to have used the word awake, or wakefulness. But the Lord first uses a Figure, and says “Lazarus sleepeth”; and afterwards, when he speaks ‘plainly’ He says ‘Lazarus is dead.’ Why? Because **sleep expresses and describes the condition of the ‘unclothed’ state**. In normal sleep, there is no consciousness.”*

Redan på 500-talet f.kr. började judiska lärda män att ställa samman en grundläggande bön som skulle täcka varje område av livet. Denna bön fick namnet *Shemoneh Esrei*, vilket betyder “18” och syftar på de 18 välsignelser som ingår i denna bön. Den fick även namnet *Amidah* (stående) eftersom den citeras stående. Denna *Amidah* har idag 19 välsignelser då den utökades med ytterligare en “välsignelse”, eller snarare förbannelse, omkring år 90 e.kr. mot olika former av irrlärare (inklusive de kristna).⁷ Även om det inom judendomen har funnits en mängd olika uppfattningar om hur tillståndet är, och slutligen blir, för de döda, ger ändå denna bön en generell bild av hur den judiska förståelsen sett ut under århundraden och fortfarande gör:⁸

*“You sustain the living with lovingkindness, revive the dead with great mercy, support the falling, heal the sick, free the bound, and keep Your faith to **them that sleep in the dust**. Who is like You, L-rd of the mighty acts, and who resembles You, O King, who orders death and restores life, and causes salvation (Yeshua) to spring forth?”⁹*

Många kristna anser att det finns speciella “avdelningar” i dödsriket (*Sheol*), där bland annat de onda människorna straffas fram till domen dag? Vid en läsning av bland annat kungaböckerna i Gamla testamentet ser vi att det inte bara var de rättfärdiga kungarna som “*gick till vila hos sina fäder*” utan även de orättfärdiga (1 Kung. 14:20; 15:8; 16:6, 28; 22:40). Om dessa orättfärdiga kungar förpassades av Gud till en ”avdelning” med obeskrivligt lidande fram till domens dag, varför har då inte Gud låtit detta framgå i texterna? Vill Han verkligen hålla oss i okunskap om ett så ohyggligt livsöde och därmed riskera att många av läsarna själva kommer att hamna där. En rad olika texter i Gamla testamentet talar dock emot ett sådant fruktansvärt livsöde:

⁶ *Christian Song Latin and German, for Use at Funerals*. 1542, i *Works of Luther*, (1932). vol. 6, (s. 287-288). <http://biblelight.net/luther-tyndale.htm> 2009-11-04

⁷ Wilson Marvin R. *Our Father Abraham - Jewish Roots of the Christian Faith*. Eerdmans, 2001 (s. 66).

⁸ <http://www.jewfaq.org/liturgy.htm> 2009-11-04

⁹ <http://www.tzion.org/articles/EighteenBenedictions.htm> 2009-11-04

“Jag såg Herren stå vid altaret, och han sade: Slå till pelarhuvudena så att trösklarna bävar, och låt spillrorna falla över huvudet på alla som står där. Dem som är kvar skall jag döda med svärd. Ingen av dem skall kunna fly undan, ingen av dem skall kunna rädda sig. **Om de än bröt sig in i dödsriket [Sheol], skulle min hand hämta dem därifrån** ... Om de än gömde sig utom synhåll för mig på havets botten, skulle jag där befälla ormen att bita dem. Om de än gick bort i fångenskap framför sina fiender, skulle jag befälla svärdet att komma dit och dräpa dem. Ja, jag skall låta mitt öga vila på dem till deras olycka och inte till deras lycka.”¹⁰

“O, att du ville **gömma mig i dödsriket [Sheol]**, dölja mig till dess att **din vrede upphör**.”¹¹

“Varför får **de ogudaktiga** leva, bli gamla och växa i kraft? De ser sina barn leva bland sig och sina avkomlingar har de inför sina ögon. Deras hus står trygga utan fador, Gud drabbar dem ej med sitt ris. Deras boskap lyckas alltid para sig, deras kor kalvar utan missfall. Deras minsta släpper de ut som en hjord, deras barn dansar omkring. De sjunger till pukor och harpor och jublar till musik av flöjter. De lever sina dagar i välmåga, och **i frid far de ner till dödsriket [Sheol]**. De sade till Gud: ‘Låt oss vara! Vi har ingen lust att lära känna dina vägar. Vem är den Allsmäktige att vi skulle tjäna honom? Vad skulle vi vinna på att åkalla honom?’”¹²

Här sade Herren att även om de bröt sig in i *sheol* för att undkomma Hans vrede skulle Hans hand hämta ut dem igen. Vad är syftet med att hämta ut dem från *Sheol* om detta är en plats där människor straffas? Och varför vill någon gömma sig på en så hemsk plats? Vore inte det att springa “från askan in i elden”, och detta i dubbel bemärkelse? I sista texten ser vi att de ogudaktiga far ner i dödsriket (*sheol*) i frid. Det står inte att de far ner med bävan till helvetet. Hur passar detta ihop med den traditionella kristna förkunnelsen om de ogudaktigas livsöde efter jordelivet?

Nu är det visserligen sant att orden ovan går tvärtemot alla de nära-döden-upplevelser människor fått vara med om. Upplevelser som talar för en tydligt medveten tillvaro efter jordelivet. Men hur skall då vi som troende förhålla oss till dessa? Valet vi har är att antingen förlita oss på Bibelns samlade undervisning eller på det människor vittnar om. Men låt oss se vad Bibeln har för råd att ge oss i detta dilemma:

“Om en **profet** eller en som har **drömsyner** träder fram hos dig och han ger dig något **tecken** eller **under**, och sedan detta tecken eller under som han talat med dig om inträffar och han då säger: ‘Låt oss följa andra gudar, gudar som du inte känner, och låt oss tjäna dem’, **då skall du inte lyssna** på den profetens ord eller på den som har drömsyner, ty **HERREN, er Gud, prövar er** för att finna om ni älskar **HERREN, er Gud**, av hela ert hjärta och hela er själ. **HERREN, er Gud**, skall ni följa, honom skall ni frukta, hans bud skall ni hålla, hans röst skall ni lyssna till, honom skall ni tjäna och honom skall ni hålla er till.”¹³

---

¹⁰ Amos 9:1-4

¹¹ Job 14:13

¹² Job 21:7-15

¹³ 5 Mos. 13:1-4

Även om denna text handlar om en varning att inte följa efter avgudar, visar texten ändå att det inte spelar någon roll om en profet eller någon som haft drömsyner kommer om detta inte stämmer med Guds ord. Det spelar inte ens någon roll om han gör tecken eller under, utan det viktigaste är vad Bibeln undervisar oss om. Det står till och med att Gud tillåter vissa saker för att pröva oss, för att se om vi verkligen älskar honom. Vidare har vi även Jesu ord att stå på:

*“Den som därför hör dessa mina ord och handlar efter dem, han liknar en förständig man som byggde sitt hus på klippan ... Men den som hör dessa mina ord och inte handlar efter dem, han liknar en dåre som byggde sitt hus på **sanden (människor)**. Regnet öste ner, störtfloden kom och vindarna blåste och slog mot det huset, och det föll samman, och dess fall var stort.”¹⁴*

Summan av detta är att om vi troende väljer att bygga våra liv på människor (sand) kan fallet i slutändan blir förödande stort. Istället bör vi som troende ha samma inställning som judarna i Berea, vilka *”forskade dagligen i Skrifterna för att se om det kunde förhålla sig så”*.¹⁵

---

¹⁴ Matt. 7:24-27

¹⁵ Apg. 17:11